

Tveit Historielag

Tveit, 19.04.2024

Kristiansand kommune
Plan og bygg
Geodata
post.byutvikling@kristiansand.kommune.no

Deres ref: 2024004393-2

Oppstart navnesak 2024/58 – Kråkebua/Krågebua m.fl.

Tveit Historielag mener at skrivemåten for gården (gnr. 108) må være Krågebua. Vi mener også denne skrivemåten må legges til grunn som skrivemåte for sekundærnavnene Krågebumonen (ikke moen), Krågebustøa, Krågebuveden, Krågefjell, Krågemyr og Krågeheia. Vi ber om at skrivemåten endres i tråd med vår tilråding.

Vi viser til deres brev av 02.04.2024 med vedlegg.

Tveit Historielag og bakgrunnen for navnesaken

Tveit Historielag arbeider for å dokumentere og formidle lokalhistorien til tidligere Tveit kommune. Vi arbeider også for vern av kulturhistoriske miljøer og forekomster. Vi er også opptatt av å ta vare på lokale stedsnavn som kulturbærer og kulturminner som kan belyse tidligere generasjoners liv og virke. Som et ledd i dette arbeider vi også for å sikre riktig skrivemåte for lokale stedsnavn.

Tveit Historielag rettet 05.02.2024 en henvendelse til Kartverket om skrivemåten for noen stedsnavn i Tveit, Kristiansand kommune. Bakgrunnen for vår henvendelse var at Tveit Historielag i samarbeid med Agder Kollektivtrafikk AS (AKT) har bidratt til å endre noen stedsnavn på bussens stoppesteder i Tveit. Dette ble gjort for å bringe navnene på stoppestedene i samsvar med de riktige stedsnavnene på stoppestedene. Tveit Historielag fant grunn til å peke på at navnet på stoppestedet KRÅKEBUMOEN ikke er i samsvar med nedarvet lokal uttale. I lokal uttale heter dette området Krågebumonen. Området ligger på gården Krågebua (gnr. 108) på vestsiden av Boen bru. I vår henvendelse til Kartverket pekte vi også på at på Norgeskart.no har gården Krågebua fått skrivemåten KRÅKEBUA og området på den sørvestlige delen av gården (bebyggelsen langs Rv 41) har fått skrivemåten KRÅKEBUMOEN. Begge skrivemåtene er ikke i samsvar med nedarvet lokal uttale som er hhv. Krågebua og Krågebumonen.

På bakgrunn av vår henvendelse fant Kartverket grunnlag for å reise den aktuelle navnesaken som Kristiansand kommune nå har sendt på høring.

Lovgrunnlaget

Lov om stadnamn (stedsnavnloven) har bestemmelser som skal legges til grunn når skrivemåten for stedsnavn skal fastsettes. Regler om skrivemåten framgår av § 4. Det sentrale prinsipp i denne bestemmelsen er at skrivemåten skal ta utgangspunkt i den nedarvede lokale uttaleformen. Skrivemåten

skal også som hovedregel følge gjeldende rettskrivingsprinsipper. Skrivemåten skal også være praktisk og ikke skygge for meningsinnholdet i navnet.

Vi har lagt disse rettslige føringene til grunn i vår vurdering og uttalelse i denne saken.

Faktum i saken

Vi mener det i denne saken er vesentlig å få avklart hva som er faktum i saken; altså nedarvet lokal uttaleform.

Tveit Historielag har medlemmer som har hatt sin oppvekst og senere tilknytning til gnr. 108 Krågebua med bosted på bl.a. Krågebumonen. De peker på at de aldri tidligere har hørt uttalen KRÅKEBUA brukt på gården (gnr. 108). De mener at den nedarvede lokale uttaleformen alltid har vært Krågebua om denne gården. De peker også på at den samme uttaleformen er brukt i sekundærnavn på gården som Krågebumonen (ikke moen), Krågebustøa, Krågebuveden, Krågefjell, Krågemyr og Krågeheia.

Vi vil også vise til at skrivemåten Krågebua framgår av flere kilder til nedarvet lokal uttale. Heradsregisteret, Bustadnamnarkivet og Norske Gaardnavne viser at gårdsnavnet tradisjonelt er uttalt med -g (krå: `gæbua/ krå: `gæbu:a).

Tveit Historielag slutter seg til dette, og har ikke mottatt henvendelser om at KRÅKEBUA er nedarvet lokal uttaleform. Vi mener derfor at faktum i denne saken er at Krågebua er nedarvet lokal uttaleform.

Vår vurdering av skrivemåten

Tveit Historielag har sammenholdt det vi mener er faktum i denne saken opp mot rettsregelen i § 4 i lov om stadnamn. Vi har gjort følgende vurdering av skrivemåten opp mot de enkelte føringene i § 4:

- Vi mener skrivemåten Krågebua er den eneste som svarer til nedarvet lokale uttaleform.
- Vi mener skrivemåten Krågebua vil være i tråd med gjeldende rettskrivingsprinsipper.
- Vi mener skrivemåten Krågebua vil være praktisk og ikke skygge for meningsinnholdet i stedsnavnet.

På grunnlag av disse vurderingene mener vi at skrivemåten for gården (gnr. 108) må være Krågebua. Vi mener også denne skrivemåten må legges til grunn som skrivemåte for sekundærnavnene Krågebumonen (ikke moen), Krågebustøa, Krågebuveden, Krågefjell, Krågemyr og Krågeheia. Vi ber om at skrivemåten endres i tråd med vår tilråding.

Dersom det er behov for ytterligere opplysninger, kan det tas kontakt med Tom Egerhei, tlf. 90 55 71 20, e-post: egerhei@online.no

Med hilsen

Trygve E. Tønnesen
styreleder i Tveit Historielag

Tom Egerhei
styremedlem

Dette brevet er godkjent elektronisk og har ingen signatur